

בפני את לבם המלא צער ודאגה על בניהם שנמצאים בסכנת חיים. המקום ירחם עליהם ויוציאם מצרה לרווחה בקרוב.

בזמן כזה, שאחינו בארץ ישראל נתונים בצרה ובשביה, מעורר הזכרון את הכאב העצור בלב זה עשרות שנים. כבר דייקתי בלשון חז"ל (פסחים נד, ב) שעל המת להשתכח מן הלב. חז"ל לא אמרו שעל ההרוג להשתכח מן הלב, אלא על המת. מי ששיכל את הוריו, אשתו וילדיו, לא מסוגל לשכוח זאת לעולם. אכן משתדלים תמיד להעלים ולהסתיר, אבל מדי פעם הכאב מתרגש ומתעורר.

כשהיינו במצור ובמצוק, תחת יד הצר הצורך היטלר ימש"ו [ירחם ה' שיאמר די לצרותינו, ולא תקום פעמים צרה], ועוד קודם לכן, מעת שהרשע הצליח לעלות לשלטון, השמיע את נאומיו המלאים שטנה וגילה את תכניותיו להשמיד להרוג ולאבד את עם ישראל ח"ו, עלה בלבנו כמו מאליו תביעה נגד אחינו בני ישראל שיושבים במנוחה באמריקה, שלא מתעוררים לפעול להצלתנו.

אני מודה ומתוודה, שלא אחת נפלטו דברים מפי, מרוב שיחי וכעסי, שישנם מליוני יהודים באמריקה שחיים ברווחה, בעוד אנו מוכים ומעונים ונתונים בכל רגע בסכנת מיתות משונות ונוראות. גם כשהגעתי לאמריקה אחרי השחרור, כשנותרנו בודדים מכל בני משפחותינו שנהרגו ונטבחו הי"ד, וראיתי שם מודעות שמחה וברכות מזל טוב וכדומה מלפני חצי שנה, לא הצלחתי להבין איך נהג עולם כמנהגו, בעריכת שמחות כמו שנים כתיקונם, בשעה שנשמעו בשורות איוב ממדינות אירופה, על מליוני יהודים שנהרגים ונטבחים, נשרפים חיים ונחנקים בתאי הגזים. לא הבנתי איך מסוגל לב יהודי לשמוח ולרקוד בזמן כזה.

אחרי כמה שנים שמעתי מגיסי הגה"צ מוה"ר מיכאל בער ווייסמאנדל זצ"ל, תיאור מלא על כל ההשתדלויות שעשה בשעתו. בכח קשריו במדינת שווייץ הבריה מכתבים לאנשי הממשל בארה"ב, בהם שרטט מפות מדוייקות על מיקומם של מחנות ההשמדה, אושוויץ וטרבלינקה, שבתוכם נהרגו מדי יום רבבות אנשים נשים וטף קדושים וטהורים, והתחנן בפניהם שיואלו להפציץ ולהרוס את המחנות ואת תאי הגזים [באותה עת הם הפציצו ללא הפסק בכל רחבי גרמניה]. למרבה הצער נפלו כל בקשותיו על אזנים אטומות ולבבות ערלים.

בהזדמנות זו יש מקום להתוודות על טעותנו. כשהיינו במחנה, והמפציצים של מדינות בנות הברית טסו מעל ראשינו, ליווינו אותם במבטי הערצה, כששפתותינו ממללות פסוקי יברכה ה' וישמרך. כשהשמיעו במחנה קול התראה שעומדים להפציץ את האזור, שמחנו בלבנו על עצם הדבר שנוגשינו הנאצים ימש"ו ברחו על נפשם ועזבו אותנו קצת. אנו היינו בין כה בסכנת חיים, וההפסקות הללו שימשו לנו רגעי מנוחה קצרה, לחלץ עצמותינו העייפות והמדוכאות, ואף לנתינת תנומה קצרה לעפעפינו, אחרי שאמרנו וידוי ופסוק בידך אפקיד רוחי וגו', במחשבה שאם נמות, תהא מיתתנו כפרה. יותר מכך שמחנו, מתוך מחשבה מוטעית, שאנשי ההצלה כבר מגיעים להוציאנו מן המצר.

אף אחד לא העלה אז בדעתו שהרשעים הללו לא מעוניינים בכלל בהצלתנו. אדרבה, הם היו חרב ביד שונאינו, כמו שבעצמי נוכחתי לראות פעם אחת. זה היה ביום פסח שני, שחל